

er en senere Lov af 1861, ved hvilken det blev bestemt, at, inden Indenrigsministeren kan benytte en saadan Bemyndigelse, maa han henvende sig til Rigsdagen og erholde dens Samtykke dertil. Derfor forekommer det mig, at ved Behandlingen af en Sag som denne maa det almindelige Synspunkt, hvorfra Rigsdagen maa gaa ud, egentlig være det, at, naar de Betingelser opfyldes, som Loven af 1850 stiller, og naar Indenrigsministeriet ikke finder, at der er nogen særlig Grund til at negte de Paagældende, som have opfyldt disse Betingelser, den Koncession, som Loven giver dem Udsigt til, maa Rigsdagen, naar en saadan Sag forelægges den, undersøge, om der for den skulde stille sig saadanne særlige Grunde, som maatte tale imod en saadan Koncessions Meddelelse. Derfor forekommer det mig, at skjøndt jeg ganske vist i høi Grad kan tiltræde Bemærkningerne om det i adskillige Henseender uden Tvivl ikke lidet Tvivlsomme ved Nytten af den Institution, som nu foreslaas oprettet, er det dog et stort Spørgsmaal, om blot saadanne almindelige Betragtninger kunne være tilstrækkelige til at negte Koncession. Der er jo her Tale om en ren privat Institution. Der er jo her Tale om saadanne Kreditforeninger som dem, der være Gjenstand for Forhandling her ifjor, hvor der var Spørgsmaal om, at Staten skulde paatage sig Forpligtelser ved at garantere for disse Foreninger. Nei her er kun Tale om en ren privat Institution, der i Genhold til den ved Loven givne Udsigt til at erholde en saadan Koncession søges oprettet, og der maa uden Tvivl den Grundsatning, som maa lægges til Grund ved Afgjørelsen, være den, at man spørger sig selv: Er der ganske særlige Grunde, som i dette Tilfælde kunne forhindre denne Koncessions Meddelelse? Der er kun een Ting, som det forekommer mig, at der kunde være Spørgsmaal om at tage under nærmere Overveelse ved denne Sag. Det er nemlig, om det skulde være nødvendigt her at meddele den Tilladelse, som i Loven af 20de Juni 1850 gives Bestyrelsen af Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler til at anbringe disses Midler i de af de nye Kreditforeninger udstedte Obligationer. Det er en Bestemmelse, som man allerede dengang, da den blev givet, havde ikke ringe Betænkelse ved, men den blev givet dengang, fordi man mente, at det var en Nødvendighed, for at disse Kreditforeninger skulde kunne faae Fremgang. Det har imidlertid vist sig, at den har været aldeles unødvendig. Den er utvivlsomt bleven anvendt ganske overordentlig lidt, men ikke desto mindre have dog Kreditforeningerne jo som bekendt trivedes i høi Grad. Saa kom endelig Loven af 26de Mai 1868, hvorved der skete en Forandring med Hensyn til Overformynderiet. Efter at denne Lov er kommen ud, skulde jeg meget tvivle paa, at Overformynderiet nogensinde har anvendt de

foreningsobligationer. Det vilde Overformynderiet sandsynligvis have betragtet som stridende med Manden i Loven af 1868, som synes at gaa ud paa, at de skulle anbringes i Prioriteter i faste Eiendomme, idet den synes at lægge megen Vægt paa, at de anlægges paa den Maade ved de Bestemmelser, der indeholdes angaaende Oprettelsen af Laanebestyrelser i de forskellige Amter. Det har derfor uden Tvivl slet ikke nogen praktisk Vigtighed for en saadan Kreditforening, om en saadan Tilladelse gives; men jeg tror, at det i Virkeligheden vil være principmæssig heldigst, om man, naar der for Fremtiden indvornes Koncession til Oprettelsen af saadanne Kreditforeninger, da tog alvorlig under Overveelse, om man burde yde denne Tilladelse i de Tilfælde, som der fremkom. Det forekommer mig, at der, netop saaledes som denne Kreditforening tænkes ordnet, kunde være Grund til at negte den en saadan Tilladelse. — Jeg skal isørigt ikke i Dieblirket indlade mig nærmere paa de Betænkigheder, som ere fremhævede af Indenrigsministeriet i dets Motivering eller med Hensyn til den Prognose, der er stillet for denne Kreditforening. Jeg tror, at jeg allerede har yttret, at det forekommer mig, at der er overmaade Meget i disse Betænkigheder; men jeg tror, at det vil være ønskeligt, om Sagen bliver undergivet en nærmere Overveelse ogsaa i et engere Udvalg, og da turde det maasse være rigtig at opsætte den nærmere Behandling af dette Spørgsmaal, indtil Sagen der har været overveiet; navnlig har den Omstændighed, at den høitærede Indenrigsminister er forhindret fra i dette Dieblirk selv at være tilstede, bevæget mig til at tro, at det maasse vilde være rigtigst ikke for Dieblirket at indlade sig dybere paa denne Sag.

C. Møller: Ja, det er under meget uheldige Omstændigheder, jeg tager Ordet i denne Sag, dels fordi Tiden er saa langt fremrykket, og dels af Hensyn til, hvad det erede andet kongevalgte Medlem (Ussing) nys yttrede, at den erede Indenrigsminister ikke er tilstede. Det staar dog imidlertid saaledes for mig, at denne Sag er af en ganske betydelig Vigtighed og har megen Almeninteresse, saa at jeg vilde anse det for uheldigt, om den passerede Landsthinget, uden at der blev gjort opmærksom paa nogle af de Hovedpunkter, som ville komme i Betragtning ved denne Sags Behandling. Det er isørigt gaaet mig som det erede kongevalgte Medlem; srag ved at se Lovforslaget faldt det mig ind, at Indenrigsministeren ifølge Lov af 6te Juni 1850 maatte være berettiget til at give denne Koncession eller Approbation, men ved at se nærmere paa Sagen og navnlig gjennemlæse Motiverne og Bemærkningerne fremgik egentlig først den Betænkelse, der kunde være ved at lade denne Sag nyde Fremme. Der er navnlig to Punkter, med Hensyn til hvilke denne Kreditforening saa